

El Mundo Olvidado

- Beretningen om en glemte verden: Guatemala

Følelsen af grandeur der ulmede i kroppen da jeg første gang drog over Atlanten til USA, lader sig ikke uden videre fordrive. Den vender troligt tilbage hver gang jeg befinder mig i en lufthavn, således også denne gang. Denne gang var det dog ikke det civiliserede Amerika der ventede forude, derimod det lille, oversete mellemamerikanske land Guatemala.

Denne beretning tager sin begyndelse sidste sommer hvor jeg, hungrende efter udfordringer og eventyr, bankede på døren hos Bundgaard Rejser for at få en smule inspiration såvel som information. Til min store overraskelse inkluderede deres tilbud ikke blot sprogrejser i Europa, men derimod den ganske verden. Med en forkærlighed for den latinamerikanske kultur og appetit på at lære spansk, tog det mig ikke mange åndedrag at træffe en beslutning: Guatemala. Med sine 12 millioner indbyggere hvoraf 50 procent er mayaindianere fra 20 forskellige stammer, 40-45 procent ladinos (en blanding af indianer og europæer) og blot tre procent hvide er Guatemala et broget sted, hvilket kommer til udtryk i kraft af en meget høj kriminalitetsrate- ca. 5000 mord om året.

Nogle vil måske undre sig over dette noget uortodokse valg af rejsemål. Ud over at det er yderst overkommeligt på det økonomiske plan, så betragtede jeg det som en oplagt chance for at undslippe det provinsielle Danmarks ligusterhække og dertilhørende tryghed. En mulighed for at klippe navlestrengen over, om end blot for en stund, og opleve livet ”på den anden side.”

Da jeg første gang lod mig vække af de faldefærdige, lokale bussers ugenerede horn før dagry, lystigt akkompagneret af markedsfolkets puslen, vidste jeg at Guatemala ville kravle ind under huden på mig. Idet jeg trak mine multifarvede, håndvævede gardiner fra, blev jeg taget med storm af vulkanerne der stolte rejste sig i morgentågen i takt med solens indtog over Antigua.

Ovenpå et solidt morgenmåltid bestående af bønner, tortillas og lystig salsa musik i min nye værtsfamilies køkken, gik jeg min første skoledag i møde. Sprogskolen ”Sevilla” blev rammen om mit liv de følgende 2½ måned. Her foregår al undervisning på tomandshånd og lærer-elev forholdet forvandles således til et tillidsforhold – et venskab. Med sine imødekomme brune øjne og komplette åbenhed indviede min lærer, Brenda, mig i kultur, politik og skildrede med blandede følelser sin personlige historie. En beretning der på mange måder karakteriserer

den gængse guatemaltekers liv. Som godt 75 % af befolkningen druknede også Brendas far sine frustrationer over arbejdsløshed og korrupsion i endeløse mængder af alkohol. Misbrug og mismod tog livet af ham i en tidlig alder og tilbage stod en enlig mor med fire døtre i et mandsdomineret

samfund. Dette var første, men langt fra sidste gang, jeg sad med tårerne trillende ned over mine blege danske kinder.

Modsætningerne skriger i et land hvis ydre skønhed syntes at være i stærk kontrast med dets tragiske historie, præget af blodig borgerkrig og magtmisbrug. Mayaindianerne står tilbage som de store tabere i dette spil. Stadig undertrykte og uden de samme rettigheder som den resterende befolkning må de se sig fanget i en fattigdomsfælde. Vold, overgreb og mord, især begået mod kvinder, fejes ind under tæppet alt imens myndighederne lister blodpenge i egen lomme. Retfærdighed er for de velstående og velstand for de få. Men lykke, glæde og familiens sammenhold er ikke noget undertrykkelse og korrupsion kan frarøve mayaindianerne.

Efter to uger hos min herlige værtsfamilie, flyttede jeg ind i et af skolens "student houses" sammen med 5 andre studerende. Det blev til 2 måneder med konstant latterkrampe, dans på bordene og uden tvivl livslange venskaber med karismatiske englændere, amerikanere og hollændere.

Sammen udforskede vi Guatemalas naturrigdom, ofte på ture arrangeret af skolen og af og til på egen hånd. Iklædt ungdommens letsind og i følgeskab med excentriske, lokale guider besteg vi 2 af Guatemalas utallige vulkaner. Med blodige hænder, som følge af de skarpe lavasten, klatrede vi op i skyerne over Antigua. Småberusede af vulkanens giftige gasser mærkede vi hvordan vores skosåler lidt efter lidt begyndte at smelte væk alt imens vi betagede kravlede tættere og tættere på de ildrøde lavastrømme. Som tårer på en snavset kind flød lavaen fra krateret og tegnede det smukkeste billede, strålende om kap med den synkende sol i horisonten.

Efter 2½ måned i spansk skole var der ikke flere verber at bøje og ikke mere grammatik at lære. Jeg blev udstyret med et certifikat der verificerede mine kundskaber udi det spanske - jeg var nu udlært "Guatemalteca" og således klar til 2. del af eventyret.

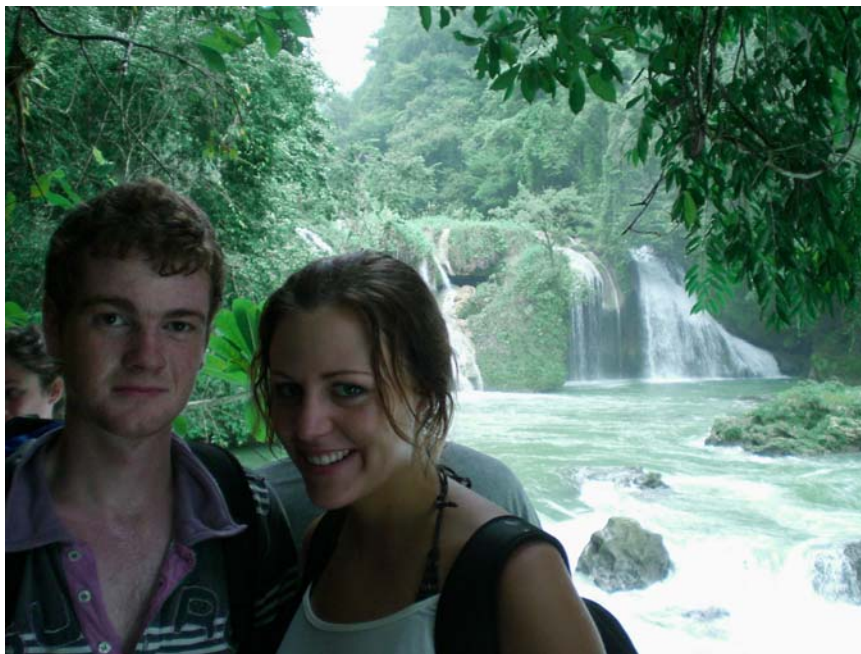
En sen søndag aften tog jeg afsked med vennerne i Antigua, hoppede ombord på "luksusbussen" og satte kurs mod de sagnomspundne mayaruiner i Tikal. Som da jeg begyndte min rejse var jeg nu atter på egen hånd - kun mig, min rygsæk og eventyret! Men da jeg er en person der sjældent slår blikket ned eller takker nej til en sludder med fremmede, ja så tog det ikke mange hjulspind før en mayaindiansk kvinde fik gelejdet sin 3-årige søn op på mit skød hvor han gladelig spenderede den 9 timer lange tur med at sidde og savle på min skulder; selvom indianerne ofte forekommer som et sky folkefærd, så er sandheden, at når først kontakten er skabt og barriererne brudt så har man ofte erhvervet sig en ven for livet.

Rejsen der fulgte ned gennem Guatemala, Honduras, Nicaragua og Costa Rica synes stadig uvirkelig. Friheden der følger med at rejse med rygsæk suspenderer alle tidligere kendte normer og regler.

Jeg fandt mig selv siddende på en 70 meter høj mayaruin i tempelbyen Tikal klokken 3.30 en tirsdag morgen. Efter en vandring gennem den kulsorte jungle, med sine mangfoldige indbyggere såsom tapirer, ozelotter, næsebjørne, slanger og jaguarer lurende i krogene, fandt jeg tryghed i min midlertidige udkigspost. Svævende over trætoppene oplevede jeg, hvordan junglen underneden vågnede op: Høje skrig fra brøleaber, ivrig sang fra regnbuefarvede fugle, leguaner der nysgerrige kigger rundt om hjørnet og solen, der sniger sig op over de mange templer i horisonten.

Intentionen om at rejse alene til trods, fik jeg hurtigt samlet mig et kulørt rejseselskab på 6 mand fra henholdsvis England, New Zealand, Australien og Hawaii. Sammen drog vi mod den guatemalanske kystby Livingstone hvor garifunakulturen blomstrer og kulørte kvinder danser rundt i gaderne til bongotrommernes lystige rytmer. Vi løb hurtigt ind i de lokale bytusser og blev inviteret indenfor i en noget suspekt udseende beværtning. Med eventyret for øje, takkede vi hurtigt ja og fik, med skæve smil, serveret den lokale bryg som duftede forførende men smagte som ren benzin. Vi erfarede dernæst, at den var brygget på alskens rådne rødder, som havde ligget i lage siden tidernes morgen. Hvad aftenen ellers bød på synes at være forsvundet i glemslens tåger, men spekulationerne den følgende morgen var i hvert fald ledsaget af ulidelig hovedpine.

Mine allierede og jeg rettede dernæst næserne mod dykkerparadiset Utila, en lille caribisk ø ud for Honduras, omgivet af verdens andet største koralrev. Min klaustrofobi og frygt for det åbne hav til trods bukkede jeg under for gruppepres og meldte mig til et dykkerkursus startende følgende morgen. Efter mødet med

min yderst flirtende instruktør, Sarp, samt en kort introduktion til de forestående udfordringer, sad jeg en vilkårlig onsdag formiddag på bunden af det caribiske hav, kæmpende med vejtrækningen gennem slanger og tuber og spekulerede på, hvordan jeg havde fået mig selv rodet ud i dette vanvid. Ovenpå en god nats søvn havde nerverne dog lagt sig, og tøjlerne blev løsnet, da vi den følgende dag sejlede med en lille båd ud til et af de store rev. Ingen ord kan til fulde beskrive følelsen der skyller ind over en når man første gang dykker ned i en verden hidtil ukendt. Dér, på 18 meters dybde, holdt alt andet op med at eksistere. Følelsen af frihed var enestående, som jeg svømmede side om side med englefisk, papegøjefisk, barracudaer og måske en haj eller to i de dybe, sorte huller.

Fejringen af vores nyerhvervede dykkercertifikater var stor, Cuba Libre'ne mange og morgenens sejltur tilbage til fastlandet knap så behagelig.

I Nicaragua måtte jeg for alvor sætte min lid til de højere magters barmhjertighed. Iklædt ATV'er (4-hjulede motorcykler), en smule proviant samt uendelig dårlig stedsans, susede vi rundt blandt øde strande op langs Nicaraguas uspolerede vestkyst. Ingen turister, ingen butikker blot fredfyldte solnedgange og bål i de endeløse nætter.

Uden anselige skader på vores solbrændte legemer nåede vi grænsen til Costa Rica. Som et slag i ansigtet ramtes vi af de enorme kulturelle, politiske og økonomiske forskelle. Costa Rica har som eneste mellemamerikanske land forstået at profitere på turisme. Således blev vi her for første gang behandlet som egentlige turister. Jeg følte mig utrolig fremmedgjort i forhold til de mange amerikanske besøgende, de dyre restauranter, arrangerede ture og generelt ordnede forhold. Den foregående måned havde vi siddet til bords med de lokale, lyttet til deres kulørte historier - sande såvel som opdigtede - og netop dette uceremonielle møde med folket og kulturen havde gjort rejsen så mindeværdig.

Vi spændte atter de nedslidte sandaler på de hærdede fødder og smed taskerne på ryggen. Efter et par vilkårlige busskift fandt vi en lille overset flække for foden af vulkanen Arenal, hvor folk igen talte spansk til os, øllerne i baren atter var lokale og gæstfriheden uovertruffen. Tror aldrig mindet om vores sidste aften ved Arenal vil svækkes: Med usikre miner lod vi os overtale til at tage del i den lokale karaokeaften hvor vi, skrålende med på "Staying Alive", uden tvivl må have været aftenens hovednummer.

Det var 6 sørgmodige unge mennesker der hoppede på bussen fra Arenal mod sidste stop på turen: Costa Ricas hovedstad San Jose. Det forekommer mig at jeg har kendt disse 5 rygsæksrejsende livsnydere en livstid, skønt vores fælles eventyr kun varede halvanden måned. Halvanden måned hvor vi delte alt: Kommunikationsbarrierer, madforgiftning, endeløse branderter og ikke mindst mit livs bedste oplevelser!

Det er altid svært at tage afsked, og således følte jeg det også som om min verden var ved at bryde sammen, da jeg atter sad på flyet mod Danmark. Men melankolien udspringer jo af den ubeskrivelige, berigende oplevelse, jeg havde. Opdagelsen af en kultur og et folkefærd så fattigt på det materielle plan og alligevel så rigt og gavmildt. Midt i Guatemalas næsten smertefulde skønhed befinder der sig et folk i dyb konflikt med sig selv, med en blodig fortid og en uvis fremtid. Manden på gaden,

mayaindianeren, må se sig berøvet for ligestilling men lader sig ikke berøve sin ret til lykke. Ikke lykke målt i "friværddi" og "profitmaksimering" som vi kender det herhjemme fra, men lykke i familiens skød og i venners lag.

Forelskelser er flygtige, men noget siger mig at min kærlighedsaffære med Guatemala vil vare ved.

Wickie M. Iversen